

умир.
НО

Нови Сад

БРОЈ
914УРЕЂУЈЕ И ИЗДАЈЕ
ДУШАН ЧАМПРАГ

Нови Сад, 9 март 1941

ЗА УРЕДНИШТВО ОДГОВАРА
ДУШАН ЧАМПРАГГОДИНА
XVIII

ОД НЕДЕЉЕ ДО НЕДЕЉЕ
1941
ГРАД НОВИ САД

× Претседник Новосадске општине, г. др. Милош Петровић, боравио је ових дана у Београду, којом приликом је на надлежном месту решио неке ствари, које се односе на рад градске апроприације.

× Пленарна седница Занатског отсека Новосадске коморе, која је одржана ове недеље, тражи ликвидацију „Сузора“ и стварање нових носилаца радничког осигурања према унутрашње-политичком предузећу земље.

× Изградња управне зграде на Новосадској изложби поверена је предузећу инжењера г. Данила Кањанског.

× Инжењерска комора предлаже граду да установи награде за најбоље пројектоване и изведене објекте у Новом Саду.

× Градско веће довело је одлуку о откупу цигљане на Темеринској улици, а у начелу је одлучено да се откупи и Каменички парк.

× У недељу се венчао у св. Саборној цркви адвокат г. др. Јевта Новић са гђицом Милицом Величковић, студ. права.

× Савезу водних задруга у Новом Саду, одобрен је кредит од 10 милиона динара за набавку горива и мазива.

× Г. Лазар Хадић, овдашњи судија, венчао се у недељу, у св. Николајевској цркви са гђицом Радмилом Атанацковић.

× Иницијативом надлежних, у Новом Саду би требало што пре да се оснује јавна кујна за исхрану чиновника самца.

× Овдашњи трговац г. Спасоје Атанацковић, венчао се са гђицом Загорком Родић.

× Обласни одбор Аероклуба у Новом Саду, одржаће данас, 9 марта о. г. своју редовну годишњу скупштину.

× У Новом Саду одржаће се од 26 до 29 априла XI пољопривредна изложба и сајам приплодне стоке.

× Солистички концерт госп. Крсте Ивића, одржаће се 12 марта у позоришној дворани Спомен-дома.

× Матица руска у Новом Саду помагала је у прошлој години руску школску децу, надржавала библиотеку и бесплатну читаоницу за руске емигранте.

× Повлашћено Родно позориште из Београда, гостује данас у Новом Саду, даје се Црвенкапа од Чорниа у дворани народног Спомен-дома, са почетком у 3 часа по подне.

Важан проблем хигијене нашег града

Нови Сад још увек оскудева у болницама!

„Нови Сад“ је раније у више махова опширно писао о једној великој аномалији на пољу хигијене нашег града, указујући на хитну потребу да се том злу што пре учини крај. Реч је о томе, да Нови Сад већ годинама пати од велике оскудице у болничким постељама, тако да су се услед тога здравствене прилике у нашој вароши у последње време много погоршале.

Позната је ствар да новосадска Државна болница, која је позвана да лечи велику масу наших оболелих суграђана, и сама већ дуже времена пати од тешке бољке: претрпаности! Свакодневно се дешава да је болничка управа приморана против своје воље, да одбија око 15–20 тешких болесника, не могући да их прими из разлога, што је у болница заузето и последње место.

Још пре неколико месеци покренута је била акција од стране надлежних власти, да се овом великом хигијенском злу на радикалан начин стане на пут. Говорило се и о неким дивним пројектима, плановима и проширењима, као и о изградњи нових лечилишта у Новом Саду и другим местима Дунавске бановине. Али све то остала је само лепа реч, обећање, које се све до данас још није испунило, чак ни једним делићем!

Приликом једне од задњих седница Градског већа, у оквиру разних важних и актуелних комуналних проблема, покренуто је било питање болнице у нашем граду. То питање је постало актуелно због тога, што је управа Културбувада пре извесног времена поднела молбу градском поглаварству, да му

ово уступи већи плац на градском земљишту ради изградње једне велике и модерне немачке болнице.

У вези са препирком, која се поводом тог питања развила на седници Градског већа, узео је реч и потпретседник новосадске општине г. др. Обрад Милутиновић, који је у свом веома образложеном и аргументованом говору, између осталог, истакао и следеће:

— Занста је право чудо што се већ до сада није нико нашао у нашем граду да покрене акцију за изградњу једне модерне и веће болнице у Новом Саду. Мора се признати искрено, да су данашње прилике у новосадској Државној болници више него тешке. Важно је да се подигне нова болница, а најмање је важно ко ће и како ће се та болница подићи. Сваку акцију у вези с тим треба сви ми новосађани, па наравно и сама општинска управа, свесрдно да помогнемо. Болеснику је потребна постеља и он ће је у свакој болници радо примити, само ако има изгледа да ће се излечити.

На крају је г. др. Милутиновић подвукао и то, да би и дужност саме општине била да се постара о изградњи своје болнице, ако чланови Градског већа желе да им савест буде потпуно чиста.

Пошто је овај важан и неодложан проблем хигијене нашег града поново изнет на дневни ред, постоји опет бар века мала нада да ће се ово болно питање, ако не сасвим, а оно ипак у таквој мери решити, да се бар донекле ублажи данашње толако критично стање на пољу народног здравља у Новом Саду!

И опет једно велико зло наших дана

У данашњим тешким и несређеним приликама пуним неизвесности, поред многих ведаћа јављају се и таква зла, која сваког морају да забрињују и у највећој мери узнемирују. Примећују се да се криминалитет за време зимских месеци у целој нашој бановини знатно повећао, а нарочито у Новом Саду. Полицијске хронике војвођанских места нимало не оскудевају у обиљном материјалу, у којима се износи често невероватни и гнусни испади злочинских типова.

Изгледа да је ове зимске сезоне опет ушао у моду један од најопаснијих и најодвратнијих облика злочина, разбојни-

штво. Јер за прилично кратко време, у неколико места Дунавске бановине се дешавало да су дрски, препредени и на све спреми мрочни типови извршили делом успешне, делом мање успешне разбојничке нападе на безазлене грађане, код којих су наговештавали веће суме новаца.

Најомиљенија форма садањих бандита је да људе нападају на улици у ноћи. Тако се пре неколико дана у Сомбору десило, да су исте ноћи у главној улици, у средишту града, одједном извршена два дрска и нечувена разбојничка напада. Том приликом су обе банде отишле са прилично великим пленом.

ОД НЕДЕЉЕ ДО НЕДЕЉЕ
1941
КРОЗ
ДУНАВСКУ БАНОВИНУ

× Бан г. др. Бранко Кијурина, савзаво је Банско веће 17 март.

× Бан г. др. Кијурина одобрио је Генерални план за одбрану од поплаве за 1941 годину.

× Банска управа Дунавске бановине откупила је пољопривредно добро „Каменица“ од г. Ђоке Дувђерског, за цену од 27,048,484 динара.

× Банска управа прописала је минималне плате трговачких помоћника и вишег помоћног особља.

× У Петровграду је ових дана умро неуморни и заслужни соколски трудбеник Александар Шаца Павловић.

× Пољопривредници из Дунавске бановине посетиће велику јубиларну Пољопривредну изложбу и сајам стоке и Будимпешти посебним возом, која се отвара 29 марта.

× У Старом Футогу је основано Српско певачко друштво „Стеван Шијачки“.

× Прота г. Владислав Алексић, унапређен је, одлуком епископа бачког госп. др. Иринеја, за архијерејског намесника сомборског.

× За претседника општине у Старој Кањизи постављен је г. Глиша Вуков.

× Соколска чета у Плавни, поново изабрала досадашњу управу.

× У оквиру лепе свечаности, одржан је ових дана завршни испит на Течају за пословође кредитних задруга у Сремској Каменици.

× Од уједа бесног пса, побеснела је и умрла девојчица из Српске Неузине, ћерка г. др. Поповића, на коју је добила серум против беснила.

× Дрзак разбојнички напад одиграо се ових дана у Чуругу, којом приликом су четири непозната лица ноћу напали Милоша Огрина земљорадника, запушили му уста и одузели новчаник са 65 динара.

× Радничком опоравилишту на Палићу, потребан је уговорни лекар.

× Од нездраве воде оболело је у Србобрани око 2000 лица. Скоро у свакој кући леже болесници.

× Због убиства Петра Дервингера, бивши наредник полиције у Бешки, осуђен је на 10 година робије.

× Косана Ердешан из Мокрина, фивгирала је крађу, па овда оптужила сусетку Наталију Рајков, да ју је покрала.

Овомад се сличав случај одиграо и у великом и напредном бачком селу Чуругу. Непознати разбојник напао је касно у ноћи тамошњег земљорадника Милоша Огрина, уперно у њега револвер, по рецепту алогласних америчких гангстера, и приморав га да му да сав новац који се налазио код њега.

Овога пута смели бандит није имао много среће, јер му је Огрина предао свега 65 динара. Власти су против дрског разбојника повеле енергичну истрагу, па се претпоставља, да је Огрина напало лице које га је добро познавало. То се може закључити по томе, што је чурушки земљорадник баш претходног дана на пијаци продао своју угојену свињу. Али на своју срећу, он је новац благовременно оставио на сигурно место и тако се разбојник љуто преварио у свом рачуну.

Како смо обавештени, полициске власти у нашој бановини су сада предузеле најстрожије мере да се овакви бандитски испади убудуће онемогуће и да се на тај начин искорени једно велико зло наших дана. Јер ако би се тако продужило, мирни и поштени грађани би морали стално да стрепе за свој живот и своју имовину.

Огледало наших дана

Скоро сваког дана чујемо да поједине управе полиције у нашој бановини воде строгу истрагу у вези са спекулацијом са најважнијим животним намирницама и најстроже поступају према онима, који се не придржавају постојећих законских прописа. У Суботици, Сомбору, Сенти, Петровграду и другим војвођанским местима, само за последњих десет дана полициске власти су казнили око 30 лица за несавесну и бездушну спекулацију, поједине месаре, трговце и дрваре, извршену на штету сиротиње. Навешћемо с тим у вези један од најновијих случајева који се недавно десио у Новом Саду.

Новосадски трговац брашном Ђорђе Гајшин из Темеринске улице тужен је од стране потрошача, да је своје брашно продавао изнад максималне цене. Због тога је од стране Управе полиције осуђен на 30 дана затвора и 3000 динара новчане казне и одређено му је стално место боравка у општини Сентици у Зетској бановини.

ТРГОВИНА

Цене картелисаних производа заустављене су за извесно време

На последњем заседању Комитета за ревизију картелних споразума при Министарству трговине и индустрије, решавано је о најновијим повишењима цена појединих картела. Да би се одлуке о тим повишењима доведле у склад с одлукама Уреда за контролу цена у питањима повишења цена ових артикала, који су под контролом Уреда, предложено је, да се забране сва повишења цена, која би картели евентуално учинили у

времеу од 1 до 15 марта о. г. У томе времеу Комитет би се могао упознати с оправданошћу тих предлога и према њима заузети одређен став. У вези с овим разматрано је и повишење цене цемента, као и већ учињено повишење цене железа од

75 пара по килограму. О првом питању Комитет ће заузети дефинитивно становиште тек кроз 15 дана, док се са истим упознају чланови Комитета, док ће питање већ учињеног повишења железа бити расправљано још у току ове недеље.

Једна национална и културна потреба

Вав сваке је сумње, да је наше омиљено и толико радо виђено позориште ове године, за време свог вишемесечног деловања, показало лепе резултате и позоришна управа се свесрдно старала да да публици што боља и интересантнија позоришна дела. У томе је управа имала велики успех, дајући новосадским љубитељима Талијине уметности прилике да уживају у многим лепим комадима наше домаће и стране позоришне литературе. Водило се строго рачуна и о томе, да се на репертоару форсирају модерне ствари, како би се гледаоци могли упознати и са најновијим производима савремене књижевности.

Ова племенито и лепо настојање управе нашег позоришта публика је ховорисала обилном посетом, каква се ранијих година не памти. Може се мирне душе рећи да је велика позоришна дворана у Спомендому скоро сваког вечера била дупке пуна гледалаца. Добри комади су увек наилазили на потпун одзив новосадских љубитеља позоришта.

Па ипак, ако желимо да будемо сасвим непристрасни, има нешто што се може замерити

поворишној управи у погледу репертоара ове сезоне. По нашем мишљењу, у овим данашњим тешким, неизвесним и несређеним временима, требало је на репертоару одржавати што већи број добрих народних комада, као што су, на пример, „Хајдук Вељко“, „Милом Обилић“, „Бој на Косову“, „Краљевић Марко“ и тако даље. То је требало чинити нарочито недељом и празничком поподне, када се и нашим многобројним ратарима, жељних оваквих комада, пружа прилика да посећују наше позориште.

Поменути национални поворишни комади били су давани већ и у давној прошлости, за време туђинског режима, када се код надлежних строго водило рачуна о раду српског позоришта у Војводини и ти комади су у оно време одржавали национални дух овдашњих Срба, бодрели их, да се примерима из наше дичне и сјајне прошлости, наоружају јаким националним духом и тако сачекају толико жељно ослобођење и уједињење.

А ако је то било могућно и она тешка времена, зашто се то и данас не би могло практиковати?

Једно болно и замршено питање

Како стоји ствар са снабдевањем брашна у Новом Саду?

Општинско поглаварство у Новом Саду је већ раније наредило, да се изврши строг попис свију резерви у пшеници и пшеничном брашну по приватним домаћинствима. Недавно су надлежни фактори новосадске општине средили и проучили прикупљене податке у вези с тим пописом, па су при томе дошли до жалосног закључка, да Нови Сад данас не располаже ни са приближно довољном количином пшеничног брашна, које би се могло употребити у сврху јавне исхране.

Из 20.455 приспелих пријавница произилази, да у новосадским домаћинствима, рачунајући ту и произвођаче (ратаре), има моментано свега 198.755 килограма пшенице и 444.535 килограма пшеничног брашна. Ако се рачуна да данас у Новом Саду живи 78.861 душа, па се број становника упореди са резервама пшенице и брашна, долази се до констатације, да на сваког Новосађана данас долазе по 2.74 килограма пшенице и 6.14 кг. пшеничног брашна.

Према томе, јасно се види да се од минималних резерви новосадских домаћинства у пшеници и брашну ништа не може узети у сврхе јавне исхране, пошто ни за саме Новосађане не постоје довољни квантуми тог важног и за живот неопходног артикла.

Надлежне власти до данас

још нису почеле са проверавањем пријављених података, али је вероватно да ће ускоро и то уследити. Треба нагласити важну чињеницу, да је прилично незнатан број ових домаћинстава у Новом Саду, који данас располажу са извесним вишковима у пшеници и пшеничном брашну. Десио се да су 1826 новосадских домаћинстава пропустила да на време поднесу потребне пријаве општинском поглаварству. Против свих тих лица власти ће најстрожије поступити.

Већ од прошлог понедељника општинско поглаварство доставља свима новосадским пекарима брашно мешано са 50 одсто кукурузног брашна. Транспорт брашна сада у потпуном реду тече. Постоји оправдана нада да ће се Привред постарати, да наш град свакодневно добија по један вагон пшеничног и један вагон кукурузног брашна, како не би био приморан да се у будућности поново алопати са бригама око снабдевања са хлебним зрном.

У исто време предузете су и мере за још јачу штедњу у пшеничном брашну, па су заведена извесна нова ограничења, нарочито у погледу пецива за гостионице. То пециво се мора отсади месити од једнообразног брашна, изузев луксузног пецива.

Пошто се у последње време

на несумњив начин утврдило, да су неки новосадски гостионичари изигравали наредбе општинског поглаварства у погледу снабдевања хлебом и пецивом, па су својим гостима уместо народног хлеба сервирали хлеб без кукуруза одличног квалитета, општинска управа је недавно решила, да против сваког гостионичара и пекара, који се убудуће не буде придржавао строго постојећих прописа, поведе одлучан поступак и примењују ванредно строге казне.

Музички Нови Сад

I

Музика се у Новом Саду почела у већим размерима ширити појавом Корнелија Станковића и његове литургије и појавом др. Јована Пачуа и његовим музикалијама за клавир и певање. На шестој по реду светосавској беседи Српске велике гимназије 1878 године певана је први пут његова, после у народу добро позната песма, „Бранково Коло“.

У оно доба, од 1860 до 1880 године, у доба, кад су омладинске скупштине биле у јаку и кад је књижевни романтизам у нас цветао, многа српска кућа имала је клавир и држала учитеља клавира. Од најстаријих вредно је поменути Грка Морфидиса, Фрању Петрика, све редом војне капелнике и њихове млађе органе, многе госпође и госпођице учитељице, од најстаријих па све до наших дана. Некада су стари Новосађани, па и долазници Београђани и Земунци, шетајући се улицама Новог Сада, слушали концерте лети крај отворених прозора са новосадских клавира. Прве клавире добио је Београд из Новог Сада, било куповином, било удајом Новосаткиња у Београд. И тим се посведочила стара тврдња, да је Нови Сад био одувек прва капија Београда.

Хорска музика почела се неговати у грађанским редовима. Први певачи рекрутовани су из крила чланова Српске читаонице. Први учитељи хороваће и диригенти су им били: Морфидис, Стеван Поповић-Пеција, потоњи градски начелник, Александар Јорговић, професор Више девојачке школе и други. Читаоничко певачко друштво трајало је више година. Упоредо с овим друштвом напредовао је гимназички хор са својим првим хоровама, осмошколцем Милутином Татићем, професорима Александром В. Поповићем и Јованом Грчићем, док се није под гимназичким професором музике Исидором Бајићем коначно усавршило. Из крила бивших ученика новосадске гимназије образовао се под управом др. Мише Матића одлични хор Сунцокрет.

Једно за другим постала су певачка друштва: Занатско певачко друштво „Невен“, Ратарско певачко друштво и после Ослобођења Музичко друштво.

Музика Новог Сада највише је добила и најбоље се развијала за време гимназичког професора музике Исидора Бајића, његовим хором у црквама и на

беседама, ђачким виолинским и тамбурашким оркестрима, Бајићевим штампаним песмама за клавир, виолину и певање, рапсодијама и већим музичким делима. А највише је печат музичности Новог Сада ударила Бајићева систематски уређена Музичка школа, којој је сам оснивач био директор, који је умео за оно доба увести најбоље наставничке снаге у школу за клавир, виолину и остале инструменте. Ова школа радила је све до почетка Светског рата. За време рата умро је и њен оснивач, па је тим нестала и сама Бајићева Музичка школа.

II

Музичке потребе су после Ослобођења много порасле. Новосађани су ишчекивали да се појави велик хор, добровољни јак оркестар и музичка школа за ђаке и одрасле. И тако је дошло до оснивања Музичког друштва, у ком ће се усредсредити сва три дела, школа, хор и оркестар.

Прве године нису биле лаке. Али је ипак ишло певајући. И кад су темељи овог друштва били прилично изграђени, десило се неспоразум међу члановима и управљачима друштва. Два три члана мушког хора и два три члана женског хора издвојили су се и основали мушки Академски хор и Женско музичко удружење. Место да се проширењем Новог Сада и повећањем броја интелигенције појачао хор и друштво, музичка снага се поцепала на три стране. Ни овом приликом није могао Нови Сад да дође до давнашње своје потребе и жеље, да добије велик, јак првокласан певачки хор, који би одговарао његовој музичкој прошлости, лепом његовом музичком гласу и културним високим приликама, у којима се налазио нови Нови Сад.

Међутим, мора се признати, да су сва три хора, сваки у својој средини, лепо напредовала, и сваки од њих стицао је признања и похвале за свој рад, од јавности и од надлежних чинилаца. Сваки је ишао својим путем. Али се овде намеће сама мисао, како би било много признања и похвале, да су увек заједно сва три хора ишла и напредовала?

Било је случајева, да је каква јавна народна манифестација захтевала, да се удружени хорови појаве пред народом и властима. Кад смо ми, стари Новосађани, слушали ове хорове у заједници под једним директством, нама је од уживања коса расла. Онда смо се питали: Зар то не би увек тако могло бити? Заједница рада хорова у једном музичком оквиру подигла би углед музике на праву висину и углед културног српског Новог Сада код музичког света, Срба и Насрба. О том не може бити никакве сумње.

Новосадско друштво дознало је, да се почело радити на том, да се још ове радне године заведе заједница рада ових хорова. Али је дознало и то, да је ова лепа и племенита ствар, која би се морала било кад извести, негде зацела.

Ако се нају у сваком хору само по два члана, који то желе

и воле, заједница рада је готова ствар. Све формалности неће бити тешко извести и смотње отклонити.

У том случају је и стално спајање сва три хора у један велики и у једно јединствено музичко друштво — музика

скоре будућности.

Нови Сад очекује и тражи од сва три хора да се загреју идејом заједнице и што пре је изведу на радост музичког Новог Сада, музичке Војводине и на радост сва три хора.

Стари Новосађанин.

Комунизам и слободна љубав....

Од неког времена нашли су се код нас поборници, који пропагирају слободну љубав. Њихова је намера да таквим примамљивим опхођењем за своје циљеве придобују што већи број омладинаца. Највише се ти проповедници налазе међу школованом омладином, уливајући јој у душу безверје, неограничену слободу у свему, а нарочито у љубави и односима мимо прописа закона. Сасвим је природно да се оптимистички расположена омладина заноси тим лажним идејама, па се стара да што пре пође путевима, које су им ти проповедници обележили. Ту никакви обзир не постоје, равноправност влада у свима правцима.

Само зло је у томе, што та равноправност може постојати само на хартији, али у животу никако. Није довољно само што те слободне жене пију, пуше посећују барове и озлоглашене ирачне ђумеве, оне желе и слободне, безобзирне везе без избора карактера.

И за чудо, многи млади људи прсто се плаше тих давнашњих слободоумних жена и стога оне, не могући да бирају међу мушкарцима, налазе оне до којих могу лако доћи.

Наравно, оне сиромашније, које се боре за кору хлеба, немајући довољно материјалних средстава, и не могу да проводе такав живот. Ове морају да

гутају разне увреде, у непрекидном канцеларском раду, губе живце и здравље, а без потребе стварају себи афере и сензације. Али ко мора да ради за кору хлеба, онда то није ни чудо, али она која то не мора да чини, па се узалуд књи и мучи само за љубав те слободе, пропагираје у свима приликама, а која данашњој омладини доноси највеће неприлике и трагедије, мора се то најоштрије осудити!

Родитељи не треба да без потребе дају своју женску децу од себе, јер та равноправност у слободној љубави и везама је опасна за њих. Нежна жена бачена у животну борбу личи на јесењи лист, кога ветрови носе и бацају, док се он сасвим не изгави и уништи!

М. Б. С.

Добро чишћено одело је трајно и елегантно

ЕТИЛЕН

Нови Сад, Вр. Петра II. 4
Чисти суво ваше одело

Спекулација на штету сиротиње*)

Док је била јака зима, када је требало највише дрва, новосадске дрварске трговине биле су без дрва. Ако је шта и било, била су потпуно мокра, сечена ове зиме. Макар да су дрва била и потпуно сива, ипак их је сиротиња куповала, јер није могла бити без њих. Давас када је зима знатно попустила и када је на замаку, пуше су дрваре добрих и сувих дрва. Како се ово може разумети? Новосађани су имали ове зиме три епохе у ложењу. Прва је била са трулим дрветом, друга потпуно сировим и трећа са добрим сувим дрвима. Треба помесити да су ове епохе најтеже осетили чиновници, пензионери, намештеници, ситне занатлије, радници и друга варошка сиротиња. Природно, богатији грађани нису осетили, нити су преживели ове три дрварске епохе. Они су се на време опскрбили са сувим дрвима. Нису само гавде паметне, то би учинила и сиротиња, да је имала новаца и не би се

*) Према се у многим погледу не слажемо са мишљењем чланкописца, ипак објављујемо овај чланак, у намери да се чује и супротно мишљење. У данашњем броју, на другом месту, доносимо информативан чланак о данашњем стању на пољу снабдевања хлебом Новосађана.

УРЕДНИШТВО

сиривала, кад је била најљућа зима, јер онда је било најмање дрва, макар и сирових. Ова дрварска спекулација погодила је најсиромашније грађане, ваљда по оној: где је најтање, тамо најпре пуца!

Како је било са дрвима, тако је сада и са хлебом. Нови Сад је остао без довољне количине пшенице. Да се грађанство исхране, прибегло се најпре народном хлебу. Али опет за сиротињу, јер су богатији људи натрпали своје штапове са више хране, него што им треба. Народни је хлеб још био и добар, макар да је из њега било извучено бело брашно, али је и њега нестало. Кажу нема пшенице! Да се још могло оно мале пшенице искористити, што није отишло у магацине у сврху спекулације, почело је мешање са кукурузом, и то, $\frac{2}{3}$ пшенице и $\frac{1}{3}$ кукуруза. И то није могло дуго трајати. Сиротиња једе. Кад се видело, да пшенице нестало, онда се почело мешати пола пшенице и пола кукуруза. Ми тврдо верујемо, да опет неће бити доста пшенице и да ће доћи до нове промене у сиротињском хлебу. Месиће се хлеб од $\frac{1}{2}$ пшенице и $\frac{1}{2}$ кукуруза, а када ни тада не буде доста пшенице, прећи ће се на сам кукуруз.

Једино ће се показати великодушност према сиротињи, па ће се дозволити пекарима месити кукуруз у наћвама, у којима су се месиле кифле и кајзернице од белог брашна за богате људе. Изгледа да сиромашније грађане постепено привикавају на кукуруз, а неће да се сете оне народне, како је Циганин навицао коња да не једе, док му није липсао. Да комедија буде комплетна, недавно је наша Градска управа тражила од грађана изјаву, колико ко има хране. Дало се разумети, да ће се вишак сакривене хране одузети и ставити у промет. Искривнији грађани са неверицом вртели су главом. Изгледа да су ове неверне Томе имали право!

Истина, у Новом Саду може се купити народног брашна, али само она, који има толико новаца, да купи цео цак. Сиротиња купује само толико, колико треба за један дан, а много пута не може ни толико. Напослетку и црква сиротињу учи, да моли хлеб насушни, само за један дан. Да буде пронија кривавија, новосадска сиротиња једе кукуруз, а салашари и остали грађани Војводине једу хлеб, какав су јели у најбоља времена. Шта је новосадска сиротиња тако тешко Богу сагрешила?

Па још нешто. Из Војводине шаље се лепо пшенично брашно у пасивне крајеве, где је народ од памтивека јео кукуруз. Тај народ није задовољан пшеничним брашном и не радо га узима. Тражи кукуруз. Док народ у пасивним крајевима мора да једе пшенични хлеб, па који није навикао, дотле Новосађани морају да једу кукуруз, па који опет они нису навикли. Каква му је ово хлебна политика, тешко је разумети. Ваљда теже, него навикнути Новосађане — макар и сиротињу — на кукурузни хлеб!

Један пензионер

Спорт клуб „Војводина“ изграђује велики модеран спортски стадион

„Нови Сад“ је био први орган јавног мњења, који је у своје време у више махова третирао важно питање, да се у Новом Саду, иницијативом нашег најугледнијег и најстаријег српског спортског клуба „Војводина“, изгради модеран и велики спортски стадион, којим би наша варош могла пред страним светом да манифестује своју велику љубав и разумевање за спорт. Што је овај леп и користав план најзад ступио у фазу остварења, у многоме је и заслуга нашег листа, који се увек заузимао за оваква по опште интересе важна питања.

На својој задњој седници Градско веће је доделило СК „Војводина“ садашње игралиште „Карађорђе“ на даљи, тридесетогодишњи закуп. На овај начин, овом нашем елитном спортском клубу су надлежни омогућили да већ наредног пролећа изгради у Новом Саду модеран и простран спортски стадион, ремек-дело савремене архитектуре. Имаће игралиште за фудбал и лаку атлетику, бе-

тонске трибине за 3000 гледалаца и модерно уређеним стојањем за више од 6000 гледалаца, тако да ће бити у стању да прими око 10.000 посматрача.

Поред спортског уређаја, нови стадион ће располагати са клупским просторијама с уличном фасадом, купатилима, ресторанома и тако даље. Пројект за стадион израдиће један од најприватнијих новосадских архитеката. Овај стадион ће бити грађиоан према плану, а служивиће не само као диван украс нашег града, већ и као стетиште других удружења, која ће ту приређивати своје летње забаве, састанке, као и друге националне манифестације.

Ова вест је у целом Новом Саду изазвала огромно одушељење и радост, не само код многобројних љубитеља спорта, већ и код свих оних Новосађана, који имају смисла за лепо и корисно. У вези с тим, потребно је истаћи, да је новосадска општинска управа учинила један леп и похвалан гест, који заслужује пуно признање, јер су новосадски национални спортисти најзад добили оно, што су већ одавно ишчекивали.

*** ТРЕБАТЕ ЛИ? Кућу на спрат, кућу привезну, вилу, салаш, земљу, виноград, градилиште, фабрику! Највећи избор у целој држави једино располаже Завод купопродаје некретнина уз солидне цене ДУШАН МИРКОВ, Нови Сад, Краља Петра 1. бр. 3, Телефон: 29-54.**

Популарна медицина...

Људи са кривим ногама су здрави људи

Директор Њујоршког ортопедског завода и познати амерички научник др. Иатерленд написао је читаву расправу о људима са кривим ногама. Он каже да су ти људи са кривим ногама у ствари најздравији људи, а сем тога криве ноге су најсигурнији знак здравих живаца и нормалног мозга.

Вештачке пилуле као храна

У једној лондонској лабораторији једном хемичару пошло је за руком да дуже време храни пса пилулама, које је искључиво синтетичким путем створио. Сав о чисто вештачкој, хемиској исхрани је тиме остварен, али то је још увек далеко од практичног остварења. Тиме још није речено да би кувари требало сада да проучавају хемију и напусте шпорет. Храна се не узима само зато да се задовоље хемиске потребе нашег организма, већ да се у њој и ужива. А оно што мајка приroda у облику намирница људима пружа, још дуго се неће моћи заменити вештачким средствима, иако је то у начелу могућно.

Постоји ли лек против хркања?

Јаки хркачи, који својом „ноћном музиком“ досађују другима, нису нимало пријатни другови у спаваћој соби. Узрок хркања крије се обично у томе, што нос или органи за дисање нису здрави или у реду. Хркачи треба да се прегледају код лекара,

специјалисте за болести носа, грла. Лекар ће тада на несумњив начин утврдити да ли човек, који у сна много и јако хрче, пати од полипа у носу, равних краста или неких других поремећаја, који појачавају

хркање, односно ремете правилно дисање за време спавања.

Људи који јако хрчу, морају обратити пажњу и на то како леже у постељи. На леђима никада не смеју лежати, а јастук нека им је што нижи.

Занимљивости из целог света...

Венчање у кавезу са лавовима

Амерички дресер лавова Едмонд Кунт венчао се недавно са једном осамнаестогодишњом девојком, музичарком из Холивуда. Млади пар се венчао у једној менаџерији у Лос Анџелосу у кавезу, у коме су се налазили укроћени лавови Кунтови. Чиновник општине за венчање није у први мах хтео да уђе у кавез, јер се плашио лавова, али кад му је Кунт објаснио да му никаква опасност не прети, јер су сви лавови савршено укроћени, тада је венчање ипак обављено у кавезу, у присуству дванаест лавова.

Чиновник је после венчања хитро напустио опасан кавез, а млади пар је у њему и даље остао. Невеста није могла одмах да изиђе из кавеза, јер јој је један лав стао шапом — на шлеп невестинске хаљине... Укротитељ је отерао лави и тако се ово необично венчање ипак срећно завршило.

Добротворно друштво које трује људе

У америчкој вароши Филаделфији десило се недавно један несвакидашњи случај. Тамошње добротворно друштво отворило је пре извесног времена ресторан за бесплатну храну невапослених радника. Ових дана дванаест радника, који су у том ресторану добијали храну, почели су се одмах после ручка жалити на јаке болове у стомаку. Кад су доцније изишли на улицу, сви су попадали. Амбулантна кола одвела су их у болницу. Лекарни су утврдили да су се једом у бесплатној мени отровали. Истрага против несавесних функционера добротворног друштва је поведена.

Радио станица у авиону

После 14-годишњег експериментисања, једном америчком инжењеру пошло је за руком да конструише најмању и најлакшу емисиону радио станицу на свету. Цела та емисиона станица тешка је двадесет килограма, а за њен погон потребно је исто толико електричне струје, колико за загревање једне пегле.

На сваки авион се ова емисиона станица може брзо и лако монтирати, тако да ће авиони у будуће имати и за време лета сталну телефонску везу. Патент је откупило америчко министарство војске, које детаље овог занимљивог и важног проналазка држи у највећој тајности. Једна емисиона станица кошта 50.000 долара. Два авиона снабдевана овим станицама могу и из највеће даљине и за време најбрзог лета најсавршеније телефонски да разговарају.

Технички стручњаци су најавили да је ова станица савршенство радио технике.

Човек који је сам хтео да буде лекар

У шпанском селу Торес радник Хуан Варона дошао је једног вечера из фабрике кући и видео да му насамо остављени шестогодишњи синчић плаче и превија се од јаких болова. Дете је оцу испричало да је за време игре сломило руку. Радник из тврдицука није хтео да дозове лекара, већ је сам покушао да исправи сломену руку свога сина. Затим је хтео да стави руку у гипс, али пошто гипса није било у кући, он је у ту сврху употребио цемент.

Од цемента је направио око детиње руке чврсти оклоп, тако да су се болови још више повећали. Варона је напослетку морао да увиди да његова лекарска вештина ништа не вреди и дете се морало хитно пренети у обилжњу болницу. Лекарима болнице било је потребно осам часова, да скину са руке ресрећног и напавеног малишана скамењени цемент.

Деца вулкана

Вулкан Кракатау, који се налази између острва Суматре и Јаве, потонуо је пре 55 година у море, али је отада имао често јаке ерупције. Потонули вулкан почео је у последње време поново да избацује лаву у великим количинама, високо изнад морске површине.

Кратер вулкана се налази дубоко у мору, па ипак морска вода није у стању да умањи дејство тих страшних ерупција. Избачена лава је у толикој количини разбацана по мору, да су последњих година настала сасвим нова острва. Та острва су тамошњи урођеници назвали „децом вулкана“. Урођеници бржљиво паве да не оду на једно од тих острва, јер она су опасна због тога, што преко воћи могу да нестану, потону у море.

Кроз весели Нови Сад

Два оправдана равлога — Наши радовнали малишани — Један савремени новосадски муж — Како просјак долази до доброг ручка?

Тек што је мало отоплило време, наш Дунавски парк је оживео. Наравно његови најревноснији посетиоци су, као и увек, млађи, заљубљени парови. Један младић је шетао пре неко вече са веома лепом девојком, па је очајним гласом упитао:

— Зашто ми стално одбијате руку, дивна Емилијо?

— Из два сасвим оправдана равлога.

— А то су?

— Ви и један други мушкарац.

* * *

Мали Којица, син једног нашег угледног суграђанина, који је веома редовно и хоће све

да зна, обратио се ових дана овим питањем својој мамици:

— Мама, реци ми од чега су мољци раније живели у рају?

— Како је то питање, дете моје?! — зачудила се мама.

— Па тако... Како су могли они живети, кад Адам и Ева нису имали на себи ни хаљине ни бунде?...

* * *

Један Новосађанин, који важи као веома модеран човек либералних и демократских погледа, дошао је једног вечера кући и био изненађен, кад га је његова жена, дама већ у зрелијим годинама, почела страсно да грли, љуби, па му поставила питање:

— Драги мужићу, хоћеш ли ме волети и овда кад будем имала седу косу?

— Лудице једна, то је било сасвим изlišно питање! Волео сам те кад си имала смеђу, прну, рићу и плаву косу, а да те не бих волео са седом косом!

* * *

У једну кућу у центру нашег града ушао је одрпани просјак бедног изгледа и од домаћице молио да му нешто удели. Она га је строгим погледом одмерила од главе до пете, па му је осорним гласом рекла:

— Како видим, ви сте снажан и потпуно здрав мушкарац! Зашто не радите уместо да просите?

— А ви сте, госпођо, толико давна жена, да бисте са пуним правом могли постати филмска звезда! Па зашто већ до сада нисте отишли у неку велику варош да постанете филмска глумица? Ваше место није у кухињи, верујте ми!...

И овај просјак никада у животу није тако одлично ручао, као тога дана...

Мале научне занимљивости

— Са литром воде, која се испарава из нашег тела у облику зноја, целокупни организам губи 540 калорија.

— Немачки научник Хојбоер сматра да 30 до 40 грама алкохола, у вину и пиву, потрошеног дневно, не може шкодити здрављу.

— У старој Грчкој су лекари често били и посредници за женидбу и удају.

Визнице су постојале још у старом веку. Хомер нам прича о лекарима, који су помагали женама при порођају.

— Немачки лекар, професор хиделбершког универзитета др. Тајгхендлер тврди да се смртност услед рака у току 1937 знатно повећала у свима европским земљама. На десет смртних случајева услед тешких болести, долази по једно умирање на рак.